

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИРОЩУВАННЯ ГІБРИДІВ КУКУРУДЗИ РІЗНОЇ ГРУПИ СТИГЛОСТІ ЗА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЗАКОРЕНЕВОГО ПІДЖИВЛЕННЯ

Гамаюнова В.В., доктор сільськогосподарських наук, професор
Миколаївський національний аграрний університет,
м.Миколаїв, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4151-0299>

Бакланова Т. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент
ДУ "Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція
ІКОСГ НААНУ"

С-ще Полігон, Миколаївського району, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6699-2693>

Економічну ефективність вирощування кукурудзи в сучасному землеробстві визначає не лише рівень урожайності, а насамперед, співвідношення витрат і кінцевого фінансового результату, умовно чистого прибутку і рівня рентабельності що формує конкурентоспроможність виробництва. За постійного зростання цін на мінеральні добрива, паливно-мастильні матеріали, засоби захисту рослин і насіння відпрацьовані технології потребують обов'язкового економічного обґрунтування кожного заходу, задля уникнення перевитрат і зниження собівартості. Особливо актуальним це питання є для посушливих умов Південного Степу України, в якому підвищення врожайності можливо досягати завдяки додатковим ресурсним і енергетичним вкладенням. Разом з тим їх результативність істотно залежить як від погодних умов року, так і біологічних особливостей гібридів різних груп стиглості [1].

Метою дослідження було оцінити економічну доцільність вирощування гібридів кукурудзи різних груп стиглості за проведення позакореневого підживлення посіву препаратом Хелпрост кукурудза Цинк 128, порівняно з контрольним варіантом (обробка водою). Узагальнюючи дані за 2024–2025 рр. встановлено, що позакореневе підживлення забезпечувало як зростання врожайності, так і основних економічних показників незалежно від тривалості вегетаційного періоду гібридів. Так, скоростиглим гібридом кукурудзи ДМС Юніті (ФАО 170) урожайність за обробки посіву водою сформована на рівні 2,58 т/га, тоді як підживлення мікродобривом підвищило її до 3,21 т/га; у гібриду ДМС Сапфір (ФАО 290) урожайність зросла з 2,41 до 2,83 т/га, а пізньостиглого гібрида ДМС Аміго (ФАО 340) – з 2,27 до 2,58 т/га. Відповідно збільшувалася і вартість валової продукції: у ДМС Юніті – з

25800 до 32100 грн/га, у ДМС Сапфір – з 24700 до 28300 грн/га, а ДМС Аміго – з 22700 до 25800 грн/га.

Зростання економічної вартості врожаю зерна відбувалося за певного підвищення виробничих витрат у варіантах з підживленням. У контролі витрати склали 14220–15920 грн/га залежно від гібрида, тоді як із застосуванням Хелпрост кукурудза Цинк 128 вони зростали до 15350–17050 грн/га. Однак додаткові вкладення компенсувалися приростом урожайності зерна, що забезпечило суттєве збільшення умовно чистого прибутку. У варіанті з обробкою посіву рослин кукурудзи водою чистий прибуток визначений на рівні 11580 грн/га у гібрида ДМС Юніті, 9630 грн/га у ДМС Сапфір та 6780 грн/га у гібрида ДМС Аміго, тоді як проведення позакореневого підживлення підвищило його до 16750, 12100 та 8750 грн/га відповідно (рис. 1). Аналогічну закономірність встановлено і за рівнем рентабельності: у контролі він коливався від 42,6% (ДМС Аміго) до 81,4% (ДМС Юніті), а із застосуванням мікродобрива для підживлення посіву зростав до 51,3–109,1%, досягши максимального значення у скоростиглого гібрида ДМС Юніті (109,1%) (рис. 2).

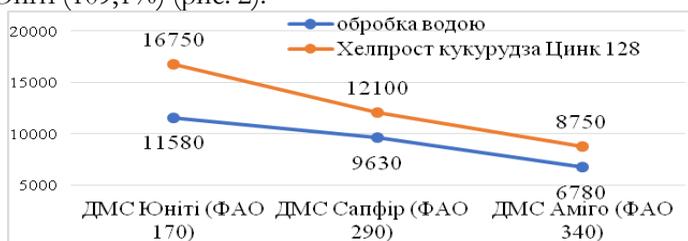

Рис. 1. Умовно чистий прибуток за вирощування гібридів кукурудзи від проведення позакореневого підживлення (середнє за 2024–2025 рр.), грн./га

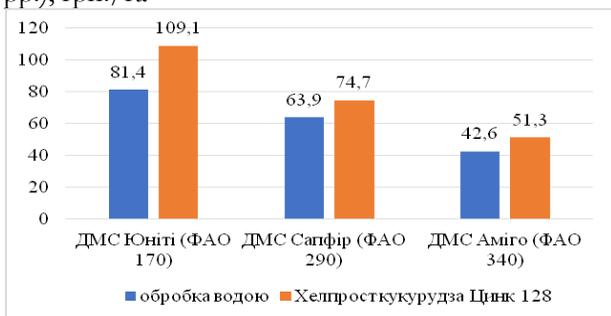

Рис. 2. Рівень рентабельності вирощування гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від проведення позакореневого підживлення (середнє за 2024–2025 рр.), %

Важливою перевагою елемента технології з позакореневим підживленням посіву кукурудзи було зниження собівартості 1 т зерна. Якщо за обробки водою вона склала 5511,6 грн/т у гібрида ДМС Юніті, 6253,1 грн/т у ДМС Сапфір і 7013,2 грн/т у гібрида ДМС Аміго, то за підживлення Хелпрост кукурудза Цинк 128 собівартість зменшувалася до 4781,9–6608,5 грн/т, що свідчить про значно ефективніше використання виробничих ресурсів і значно більший вихід зерна.

Оцінкою окупності додаткових витрат підтверджено доцільність застосування позакореневого підживлення посіву та водночас залежність економічних чинників від групи стиглості гібрида. Найвищою окупністю характеризувався гібрид ДМС Юніті (4,58 грн/грн), тоді як у ДМС Сапфір вона становила 2,19 грн/грн, а у ДМС Аміго – 1,74 грн/грн. Це свідчить про те, що в посушливих умовах найкращий економічний ефект від позакореневого застосування мікроелементів частіше проявляється у скоростиглих гібридів, які здатні швидше реалізувати свій потенціал та забезпечити вищу окупність вкладених ресурсів. Таким чином, економічний аналіз засвідчив, що позакореневе підживлення препаратом посіву кукурудзи Хелпрост кукурудза Цинк 128 є ефективним елементом технології вирощування кукурудзи різних груп стиглості, оскільки забезпечує зростання врожайності зерна, чистого прибутку рівня рентабельності й одночасно сприяє зниженню собівартості вирощування одиниці продукції. Максимальну прибутковість і найвищу окупність додаткових витрат можливо досягти шляхом добору скоростиглих гібридів, зокрема ДМС Юніті (ФАО 170).

Література:

1. Гамаюнова В. В., Бакланова Т. В., Гаврилюк В. Б. Водоспоживання гібридів кукурудзи залежно від факторів та умов року вирощування. Аграрні інновації. 2025. № 33. С. 67–71. DOI: <https://doi.org/10.32848/agrar.innov.2025.33.11>
2. Юрченко С. О., Степаненко Б. В., Хачатурян А. Е. Урожайність гібридів кукурудзи на зерно залежно від їх групи стиглості. Scientific Progress & Innovations. 2024. Т. 27. №. 4. С. 66–71. DOI: <https://doi.org/10.31210/spi2024.27.04.11>
3. Глушко Т.В. Урожайність гібридів кукурудзи різних груп стиглості залежно від добрив та зрошення. Таврійський науковий вісник Виш. 80. Частина 2. 2012р. С. 261–266.
4. Скакун В. М., Марченко Т. Ю., Завальнюк О. І. Економічна оцінка вирощування ліній батьківських компонентів та гібридів кукурудзи різних груп ФАО в умовах Центрального Лісостепу. *Аграрні інновації*. 2023. №. 19. С. 100–105.